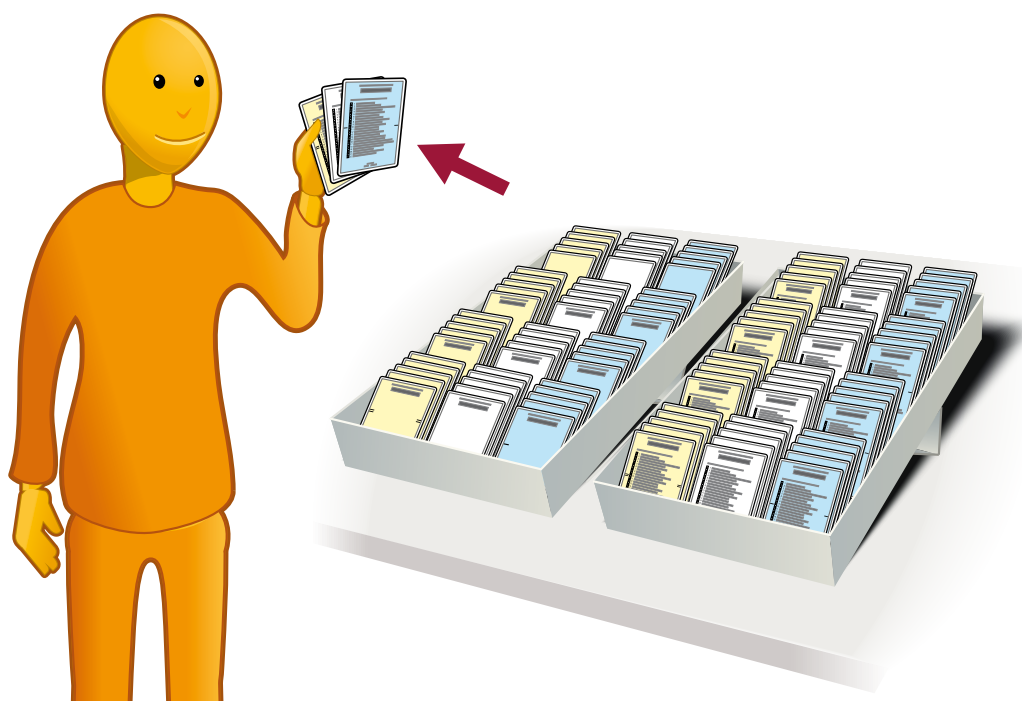

Så här röstar du

Här kan du läsa om hur du gör när du röstar i valen år 2014.

Du kan också läsa om vad du kan göra om du inte kan rösta på valdagen 14 september.

Val 14 september 2014
RIKSDAG KOMMUN LANDSTING

Valmyndigheten

Innehåll

Val 2014	3
Du har rätt att rösta	3
Ditt röstkort	3
Valsedlar.....	4
Rösta på parti och person.....	5
Rösta i vallokal på valdagen	6
Rösta i förtid innan valdagen.....	8
Rösta från utlandet	9
Rösta med bud.....	9
Resultat av valet.....	10
Så delas platserna ut.....	10
Lag och ordning.....	11
Vill du veta mer?.....	12

Val 2014

Val till riksdagen, kommunfullmäktige och landstingsfullmäktige är den andra söndagen i september vart fjärde år.

I år blir det söndagen 14 september.

I Sverige har vi allmän och lika rösträtt.

Det betyder att alla får rösta

och att varje röst är lika mycket värd.

Valet är också proportionellt.

Det betyder att partierna får plats

efter hur många röster partierna får.

Du har rätt att rösta

Du får rösta till riksdagen

om du senast på valdagen fyller 18 år

och om du är svensk medborgare

och om du är eller har varit folkbokförd i Sverige.

Du får rösta till kommunfullmäktige och landstingsfullmäktige

om du senast på valdagen fyller 18 år,

är folkbokförd i kommunen eller länet,

är svensk medborgare,

medborgare i ett annat EU-land, Island eller Norge.

Är du medborgare i ett annat land

ska du ha varit folkbokförd i Sverige i tre år före valdagen

för att få rösta.

Ditt röstkort

Om du har rätt att rösta får du ett röstkort.

Röstkortet kommer med posten

ungefär tre veckor före valet.

Om du inte har fått ditt röstkort

eller har tappat bort det kan du få ett nytt.

Ring Valmyndigheten på telefonnummer 020-825 825.

Du kan också skicka e-post till rostkort@val.se

eller prata med din kommun.

Valsedlar

Du röstar genom att lägga en valsedel i varje kuvert.

Valsedlar finns på alla ställen där du får rösta.

Valsedlarna har olika färger.

Gula valsedlar är för val till riksdagen.

Vita valsedlar är för val till kommunfullmäktige.

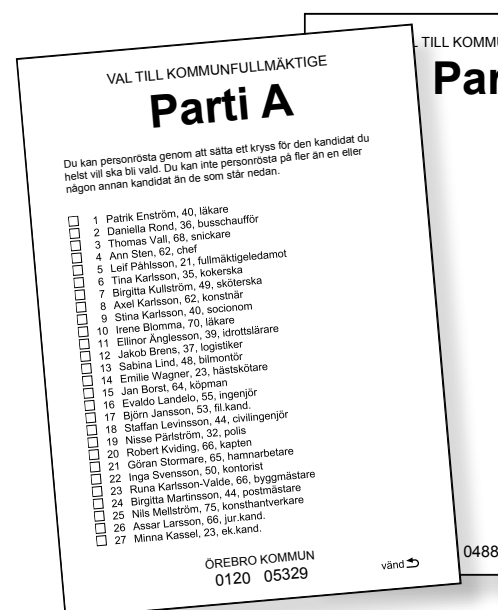
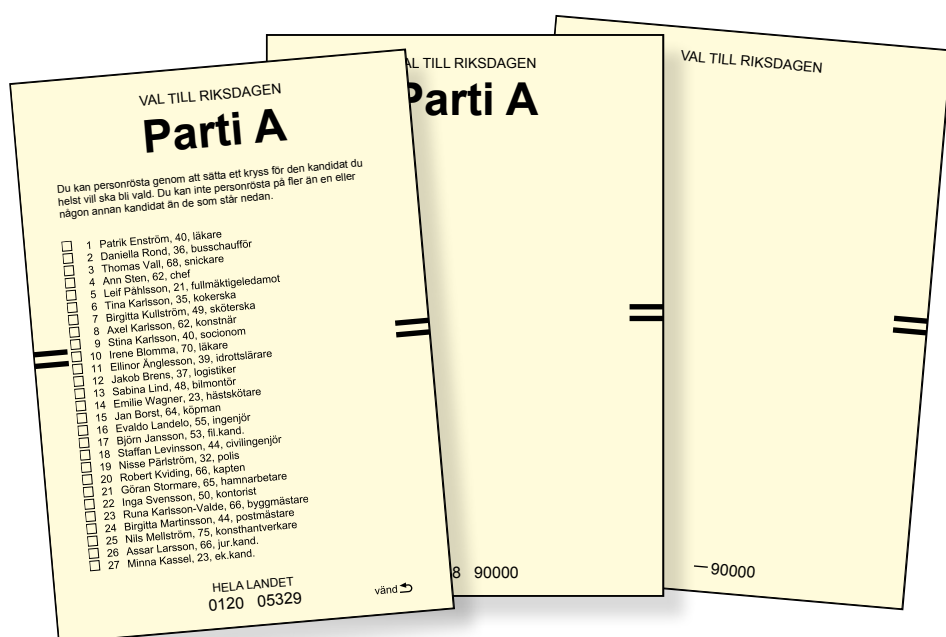
Blå valsedlar är för val till landstingsfullmäktige.

Det finns tre typer av valsedlar:

- Valsedlar med partiets namn och med namn på personer.
- Valsedlar med bara partiets namn.
- Tomma valsedlar.

Om du inte hittar en valsedel för det parti du vill rösta på kan du skriva partiets namn på en tom valsedel.

Skriv partiets namn tydligt.

Rösta på parti och person

Du röstar på ett parti.

Men om du vill kan du också rösta på en person.

Du röstar på en person genom att sätta ett kryss i rutan framför personens namn på valsedeln.

Du får bara kryssa för ett namn, inte flera.

Du kan inte ändra ordningen på namnen på listan genom att stryka över ett namn.

Om du röstar i förtid

Om du röstar i förtid i en annan kommun

måste du själv ta med dig valsedlar

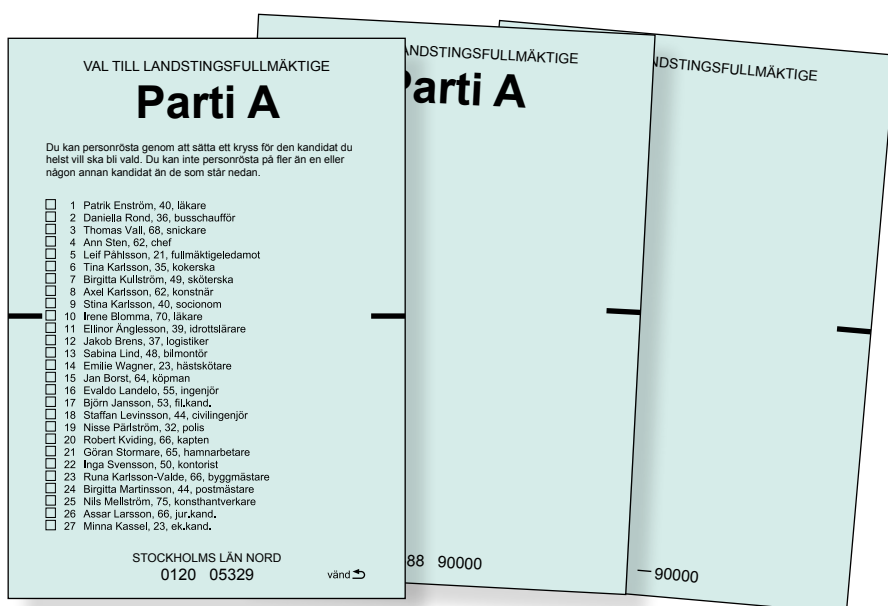
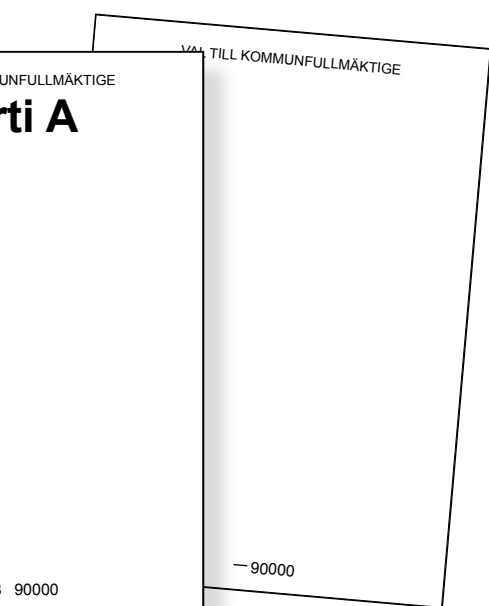
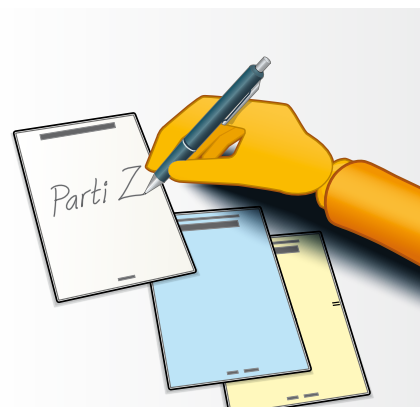
om du vill personrösta.

Det står längst ned på valsedeln vilket område valsedeln gäller för.

Om det inte finns valsedlar

för det parti som du vill rösta på

kan du skriva partiets namn på en tom valsedel.

Rösta i vallokal på valdagen

På röstkortet står det vilket valdistrikt som du tillhör.

Det står också vallokalens namn, adress och när det är öppet.

Du kan bara rösta i den vallokal som står på röstkortet.

Du måste visa att du är du

Du måste kunna visa vem du är för att få rösta.

Du ska kunna visa en id-handling
som körkort, pass eller legitimation.

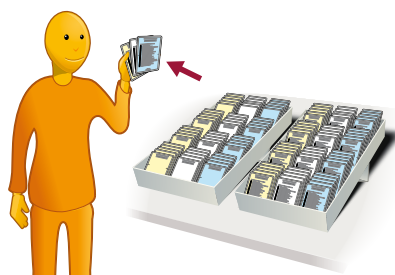
Har du ingen id-handling

kan en annan person säga att du är du.

Men då måste den personen visa en id-handling.

Så går det till:

1 Välj valseklar.

2 Ta valkuvert.

3 Gå bakom en valskärm.

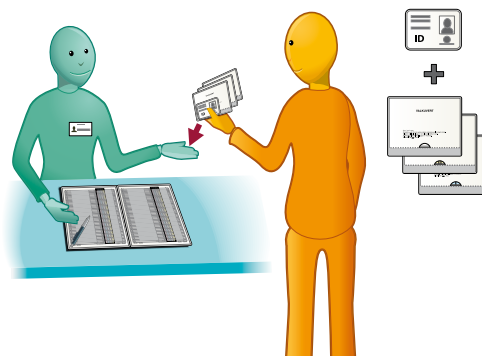
- 4 Sätt ett kryss för en person på valsedeln om du vill personrösta.

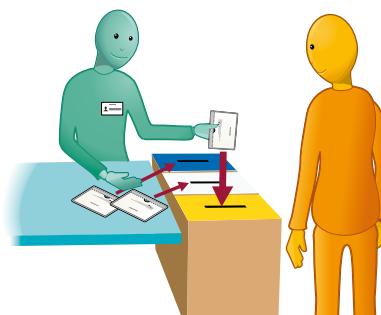
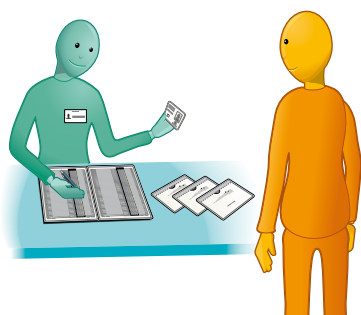
- 5 Lägg en valsedel i varje valkuvert och stäng valkuverten.

- 6 Ge dina valkuvert och din id-handling till röstmottagaren.

- 7 Röstmottagaren kontrollerar att du är du, skriver ned att du röstat och lägger ned valkuverten i valurnan.

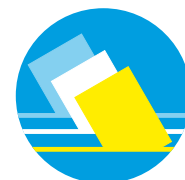

Rösta i förtid innan valdagen

Du kan rösta i förtid från 27 augusti ända fram till valdagen 14 september.

När du röstar i förtid ska du ha med dig ditt röstkort. Du ska också kunna visa att du är du med en id-handling.

När du röstar i förtid röstar du i en annan lokal än i din egen vallokal. Du kan rösta i förtid i din egen kommun eller i en annan kommun. En lokal för att rösta i förtid kan vara ett bibliotek eller ett kommunhus. Du ska ta med dig ditt röstkort och en id-handling.

Här kan du
förtidsrösta

Så går det till:

- 1 Välj valsedlar.
- 2 Ta valkuvert.
- 3 Gå bakom en valskärm.
- 4 Sätt ett kryss för en person på valsedeln om du vill personrösta.
- 5 Lägg en valsedel i varje valkuvert.
- 6 Lämna dina valkuvert, ditt röstkort och din id-handling till röstmottagaren.
- 7 Röstmottagaren kontrollerar att du är du och skriver ned att du röstat.
- 8 Röstmottagaren lägger valkuverten och röstkortet i ett kuvert.
- 9 Röstmottagaren lägger kuvertet i en uppsamlingslåda.
- 10 Sedan skickas din röst till din vallokal.

Detta händer med din förtidsröst

Man skickar din förtidsröst tillsammans med ditt röstkort till din vallokal.

I vallokalen öppnar röstmottagarna kuvertet och skriver ned att du röstat.

Röstmottagaren lägger undan röstkortet och lägger sedan kuverten med valsedlarna i valurnan.

Rösta från utlandet

Är du i ett annat land kan du brevrösta eller gå till de svenska ambassader eller konsulat som har röstmottagning.

Vill du brevrösta ska du beställa ett brevröstningsmaterial från Valmyndigheten.

Du kan också beställa brevröstningsmaterialet från en kommun eller en svensk ambassad eller konsulat.

Du måste skicka din brevröst så att den kommer fram i tid till rösträkningen. En brevröst måste skickas från utlandet.

Ska du rösta på ambassad eller konsulat kan du tidigast göra det 21 augusti. Det går till som en förtidsröstning.

Rösta med bud

Att rösta med bud betyder att någon annan tar med din röst till vallokalen eller till en lokal för förtidsröstning.

Du kan rösta med bud om du är sjuk, har funktionsnedsättning eller är gammal och inte själv kan gå till din vallokal eller lokal för förtidsröstning.

Du behöver ett särskilt material för att rösta med bud. Det går att hämta materialet på alla ställen där du kan rösta. Du kan också beställa materialet från Valmyndigheten, hos kommunen eller partierna. I materialet står hur du ska göra. I vissa kommuner finns kommunala bud som kan rösta åt dig om ingen annan kan hjälpa dig. Ring din kommun och fråga!

Lantbrevbärare

Du som får post av lantbrevbärare kan använda honom eller henne som bud. Lantbrevbäraren har material för budröstning med sig.

Resultat av valet

När vallokalerna stänger klockan 20.00 på valdagen öppnar röstmottagarna valurnorna och räknar rösterna en första gång. Resultaten från vallokalerna visas direkt på www.val.se och i tidningar, radio och tv.

Länsstyrelserna räknar sedan rösterna en andra gång. Först räknar man rösterna till riksdagsvalet. Efter några dagar vet man hur det blev. Efter det räknar man rösterna för valen till kommunfullmäktige och sist rösterna för landstingsfullmäktige.

Alla resultat är klara ungefär 10 dagar efter valdagen och du kan se dem på www.val.se.

Så delas platserna ut

När man har räknat alla rösterna delar man ut platser i riksdagen, kommunfullmäktige och landstingsfullmäktige. De personer som fått flest kryss på valsedlarna får de första platserna. Resten av personerna får en plats i den ordning som deras namn står på valsedlarna.

Riksdagen

Bara de partier som får minst 4 procent av rösterna i hela landet får vara med och dela på platserna i riksdagen. Sammanlagt ska partierna dela på 349 platser. För att en person ska kunna bli invald till riksdagen ska personen ha fått personkryss på minst 5 procent av partiets valsedlar i valkretsen.

Landstingsfullmäktige

För att få en plats i landstingsfullmäktige ska partiet ha fått minst 3 procent av rösterna.

För att bli invald på personröster ska man ha minst 5 procent och 100 personröster.

Kommunfullmäktige

Vid valet till kommunfullmäktige

får alla partier som får röster

vara med och dela på platserna.

För att bli invald på personröster

ska man ha minst 5 procent och 50 personröster.

Lag och ordning

Vallagen och valförordningen har regler

för hur val ska gå till i Sverige.

Röstmottagarna ska se till att röstningen går rätt till och att det är ordning i vallokalen.

Om du tycker att röstningen inte har gjorts på rätt sätt ska du först tala med röstmottagarna.

Du kan också tala med kommunens valnämnd.

Om du tycker att någon har gjort ett fel

som kan ändra på hur valet går

kan du överklaga valet till Valmyndigheten

inom tio dagar efter att valet är klart.

Du ska anmäla till polisen om:

någon tar emot belöning för att rösta på ett visst sätt

eller om någon tar reda på hur någon annan har röstat

eller om någon försöker stoppa valet

eller ändra på resultatet.

Vill du veta mer?

Varje kommun kan ge mer information om röstning i din kommun.

Du kan beställa brevröstningsmaterial och nytt röstkort från Valmyndigheten.

På Valmyndigheten finns också information på andra språk och information för läsare med särskilda behov.

Webbplats: www.val.se

E-post: valet@val.se

Telefonnummer: 020-825 825

Tänk på miljön!

Allt vårt informationsmaterial är tryckt på återvunnet papper.

När du är klar med det här materialet, lämna det i pappersåtervinningen!